

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Byznys a paragrafy, díl 27.: Import vybraných výrobků a spotřební daně

Vítáme vás u dalšího dílu naší série Byznys a paragrafy, kterou pro vás připravuje advokátní kancelář LAWYA. Tentokrát se zaměříme na praktické otázky týkající se postupu dovozu vybraných výrobků.

Přeshraniční pohyb tzv. „vybraných výrobků“ patří k nejvíce formalizovaným částem nepřímých daní. Důvod je jednoduchý: jde o komodity s vysokým fiskálním výnosem, zvýšeným rizikem daňových úniků a typicky i s regulatorními přesahy (zdravotní politika, energetika, kontrola trhu). V praxi se proto potkává celní právo, daňový řád, evropské harmonizační předpisy a poměrně robustní procesní agenda.

Co jsou „vybrané výrobky“

Základní definici najdeme v zákoně č. [353/2003](#) Sb., o spotřebních daních (dále jen „ZSpD“): vybranými výrobky se pro účely spotřebních daní rozumí minerální oleje, líh, pivo, víno a meziprodukty a tabákové výrobky.^[1]

Současně je vhodné upozornit, že ZSpD dnes pracuje i s širší skupinou komodit „tabákového“ světa (zahříváné tabákové výrobky, ostatní tabákové výrobky, výrobky související s tabákovými výrobky, surový tabák) – tyto položky sice nejsou vždy terminologicky „vybranými výrobky“ v užším smyslu, ale spadají do režimu spotřebních daní.

Co je spotřební daň a jaké spotřební daně známe

Spotřební daň je nepřímá selektivní daň dopadající na vymezené komodity. Z konstrukčního hlediska je pro praxi zásadní, že:

- typicky se **váže na množství** (litry, hektolitry, kusy, kilogramy) nebo na kombinaci množství a ceny,
- je spojena s režimem nakládání (daňový sklad, podmíněné osvobození, volný daňový oběh),
- správcem daně jsou orgány celní správy.

ZSpD výslovně vyjmenovává jednotlivé spotřební daně: daň z minerálních olejů, z lihu, z piva, z vína a meziproduktů, z tabákových výrobků, a dále daň ze zahříváných tabákových výrobků, z ostatních tabákových výrobků, z výrobků souvisejících s tabákovými výrobky a daň ze surového tabáku.

Z evropského pohledu jde o oblast výrazně harmonizovanou: obecný rámec (zejména pro režim podmíněného osvobození, povolené osoby, elektronické doklady a dohled) nastavuje směrnice Rady (EU) 2020/262.

Import a přesun v EU: klíčové pojmy pro správnou kvalifikaci

V praxi se vyplatí hned na začátku ujasnit terminologii, jelikož „import“ se v běžné řeči používá šířeji, než předpokládá zákon.

ZSpD pojímá „dovoz“ jako propuštění vybraných výrobků do celního režimu volného oběhu nebo konečného užití.

Z pohledu spotřebních daní je klíčové rozlišit, zda jsou vybrané výrobky v režimu podmíněného osvobození od daně (typicky „nezdaněné“ – daň se odkládá), nebo již ve volném daňovém oběhu (zdaněné).

V případě podmíněného osvobození od spotřební daně nejde prakticky o „osvobození“, ale o odklad zdanění (duty suspension). Jde o režim, v němž je spotřební daň odložena do doby, než dojde k „vyjmutí“ vybraných výrobků z tohoto režimu (typicky propuštěním do volného daňového oběhu / propuštěním ke spotřebě). Základní definici pojmu najdete v § 3 odst. 1 ZSpD.

Prakticky: režim umožňuje legální výrobu, skladování a přepravu vybraných výrobků v rámci dodavatelského řetězce bez okamžité úhrady spotřební daně, ale za cenu velmi přísných procesních pravidel. Ty se týkají zejména vedení evidencí, sledování přepravy a požadavků na zajištění výrobků.

V režimu podmíněného osvobození se evidence sledování dopravy vybraných výrobků vede přes elektronický systém (EMCS) a je provázána elektronickým průvodním dokladem.

Způsoby dovozu a zdanění vybraných výrobků

Provozovatel daňového skladu^[2]

Daňový sklad je častější způsob infrastruktury pro podnikatelské nakládání s vybranými výrobky. Provozovatel skladu musí mít příslušná povolení, plní evidenční a provozní povinnosti a zpravidla poskytuje zajištění daně.

Tento model je typický pro distributory, výrobce a velkoobchod – umožňuje držet a přesouvat zboží v režimu podmíněného osvobození a daň „odsunout“ až na okamžik uvolnění do trhu.

V praxi to funguje tak, že:

- **Zboží je vyrobeno / dovezeno / přijato do režimu podmíněného osvobození.**
- **Přesun mezi členskými státy probíhá pod dohledem EMCS a s elektronickým správním dokladem (e-AD).**
- **Daň se neplatí při samotné přepravě; vzniká až při uvedení do volného daňového oběhu (zjednodušeně: „uvolnění pro spotřebu / prodej“).**

Oprávněný příjemce (opakované / jednorázové přijetí)^[3]

Druhou variantou je povolení pro oprávněného příjemce. Pro subjekty, které nechtějí nebo nemohou provozovat daňový sklad, existují povolení pro opakované nebo jednorázové přijetí vybraných výrobků. Podmínkou pro jednorázové přijetí je poskytnutí zajištění daně odpovídající předpokládané dani po uvedení do volného daňového oběhu (v praxi typicky depozit na účet správce daně).

Provozování daňového skladu s sebou přináší několik zásadních výhod oproti režimu oprávněného příjemce.

Nejvýznamnějším je zřejmě maximální provozní flexibilita v režimu podmíněného osvobození. Provozovatel daňového skladu může výrobky, jak skladovat, tak odesílat, a to v režimu podmíněného osvobození od daně. Daňový sklad tak umožňuje vybrané výrobky v odkladu reálně držet (skladovat) a řídit okamžik „tax pointu“.

Mezi záporny se však řadí vysoká regulatorní a finanční bariéra: zajištění daně „na sklad“ a kontinuální monitoring.

Oproti tomu režim oprávněného příjemce představuje nižší provozní režie. Oprávněný příjemce je konstruován jako subjekt, který v odkladu daně přijímá, ale nesmí v odkladu skladovat ani odesílat. To zpravidla znamená méně komplexní logistický model.

Rychlá volba v praxi:

Subjekt má zájem skladovat a řídit tok vybraných výrobků v odkladu daně, případně zjišťovat distribuci v EU - mít importně-distribuční model → daňový sklad.

Subjekt má zájem jen opakovaně přijímat z EU do ČR v odkladu, ale nepotřebuje „skladovat zboží v režimu podmíněného osvobození“ ani odkladovou expedici → oprávněný příjemce.

Vznik daňové povinnosti a povinnost podání daňového přiznání

Princip oddělené daňové povinnosti u spotřebních daní

Spotřební daň rozlišuje dva zásadní momenty, které mohou být časově velmi vzdálené:

Podle § 8 ZSpD vzniká daňová povinnost už v okamžiku, kdy je výrobek (např. pivo, líh, olej) vyroben na území EU nebo dovezen na toto území. V tento moment ještě nevzniká povinnost podávat daňové přiznání ani platit daň, pokud je výrobek umístěn v tzv. daňovém skladu (režim podmíněného osvobození od daně).

Vznik povinnosti daň přiznat a zaplatit (Moment spotřeby/distribuce)

Podle § 9 ZSpD vzniká povinnost podat daňové přiznání a odvést daň až v momentě, kdy se výrobky dostávají od dovozce nebo výrobce k jeho zákazníkům nebo opouštějí střežený režim. Nejčastěji jde o uvedení do volného daňového oběhu - vyskladnění výrobků z daňového skladu za účelem prodeje anebo porušení režimu, tedy pokud dojde ke ztrátě, krádeži nebo znehodnocení zboží během dopravy či skladování.

Závěrem

V rámci spotřebních daní máme sice jednotný trh EU, ale jedná se o vysoce regulovanou oblast.

Pohyb zboží v rámci EU je principiálně „volný“, nicméně vybrané výrobky jsou z důvodu fiskálních a kontrolních rizik podřízeny výrazně přeregulovanému režimu. Povolení (daňový sklad / oprávněný příjemce), zajištění daně, detailní evidenční povinnosti a elektronické sledování přes EMCS. Ukazuje se tak, že jde o oblast, kde harmonizace EU vede spíše k standardizované kontrole než k „deregulaci“.

Pokud máte záměr dovážet nebo vyrábět daňové výrobky, doporučujeme již předem nastavit dostatečně propracovaný compliance program.

Sledujte další díly seriálu Byznys a paragrafy, a pokud chcete mít přehled o aktuálních právních změnách a praktických doporučeních, přihlaste se k odběru našeho měsíčního newsletteru, který vám přináší nejnovější právní novinky a užitečné tipy.

Přihlásit se k odběru newsletteru můžete >>> [zde](#).

Děkujeme, že jste s námi a těšíme se na společnou cestu světem práva a podnikání.

Mgr. Jakub Hanák,
advokát

Mgr. Adam Ledina,
advokát

LAWYA

[LAWYA, advokátní kancelář s.r.o.](#)

Sídlo:
Tučapy 240
683 01, Tučapy

Kontaktní adresa:
Králova 298/4
616 00, Brno

tel.: +420 543 216 310
e-mail: info@lawya.cz

[1] § 1 odst. 2 zákona č. [353/2003](#) Sb., o spotřebních daních

[2] § 19a zákona č. [353/2003](#) Sb., o spotřebních daních

[3] § 22 / 23 zákona č. [353/2003](#) Sb., o spotřebních daních

Další články:

- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. – zápis jednatele do obchodního rejstříku](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Promlčení zápůjčky bez určení splatnosti v judikatuře Nejvyššího soudu](#)
- [Rozvod s mezinárodním prvkem a související otázky péče o děti a výživného](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)
- [Autonomní mobilita optikou české legislativy. Kdy se na silnicích dočkáme vozidel bez řidiče?](#)
- [Rodičovská odpovědnost po novele občanského zákoníku: Jak nové principy rovnosti, spolupráce a ochrany dítěte mění praxi soudů a rodin](#)
- [Lhůta a povinnosti při vyrozumění oznamovatele o výsledku posouzení oznámení](#)